

WIJSHEIDSTANDEN

Wijsheidstanden

Verstandskiezen of wijsheidstanden zijn de laatste van de 32 doorkomende tanden en kiezen, ze zijn de derde grote kies achterin de mond (in medische termen derde molaar of M3). Ze komen door na de puberteit, meestal tussen 17 en 21 jaar. Bij ongeveer de helft van de jonge mensen breken ze niet (allemaal) door. Bij de mensen die ze wel hebben, ontstaan in bijna de helft van de gevallen problemen en moeten ze verwijderd worden.

Problemen

Vaak geven verstandskiezen aanleiding tot klachten. Doordat verstandskiezen als laatste doorkomen, resteert er vaak niet voldoende ruimte in de kaak. Dit kan ertoe leiden dat verstandskiezen ingekneld raken of onder het tandvlees vast komen te zitten tussen andere kiezen of het kaakbot. Dergelijke beknelde verstandskiezen veroorzaken soms zwellingen, ontstekingen en pijn.

Veel voorkomende problemen zijn:

- Een acute of chronische ontsteking van het weefsel of het tandvlees rond en/of boven de wijsheidstand (pericoronitis). De tandvleesontsteking kan zich uitbreiden in de rest van de mond.
- Te weinig plaats in de kaak of een afwijkende stand: ze staan scheef of gekanteld. Dat kan problemen geven met kauwen, omdat het gebit niet goed kan sluiten. Bovendien kunnen mensen hierdoor hun wang of tandvlees stuk bijten.
- Beschadiging van de kies ervoor, doordat de verstandskies er tegenaan duwt.
- Snelle vorming van gaatjes, doordat ze door hun ligging ver achterin de mond slecht te reinigen zijn.
- Het tandzakje waarin de verstandskies is gevormd kan zich vergroten tot een zogenaamde 'cyste'.

Hoe worden wijsheidstanden verwijderd?

De behandeling gebeurt onder lokale verdoving, kant per kant of in één operatie onder algemene verdoving.

Wanneer de verdoving is ingewerkt maakt de arts het tandvlees los en maakt hij ruimte rond de kies. Daarvoor maakt hij gebruik van een boor, die lijkt op die van de tandarts. Daarna kan de kaakchirurg de verstandskies verwijderen. Het tandvlees wordt gehecht met hechtmateriaal dat (meestal) vanzelf oplost.

Na de operatie

Het is normaal dat u na de operatie minstens een enkele dagen last zult hebben en niet naar school of werk kunt, zeker wanneer meerdere verstandskiezen in één maal verwijderd worden, al dan niet onder gehele narcose. De operatie geeft een flinke zwelling in de kaak, omdat de chirurg in het bot moet boren om de kies eruit te halen. Voordat de zwelling helemaal verdwenen is, zijn er vaak enkele weken verstreken. Doordat de kaak is opgezet, gaat de mond moeilijk open. Eten is lastig en doet pijn. Alles is gevoelig en soms kan de wond gaan ontsteken

Wat u moet doen op de operatiedag zelf:

- Neem de voorgeschreven pijnstillers in voor de verdoving is uitgewerkt;
- Hou de tong weg van de plaats van ingreep;
- Leg ijs op de wang: de eerste uren zijn de belangrijkste;
- Veel rusten, bij voorkeur zittend, niet liggend;
- Eten en drinken kan, maar is meestal moeilijk. Gebruik alleen koude spijsen en koude dranken en begin pas met vast voedsel in te nemen als de verdoving is uitgewerkt, anders bestaat het risico dat u op de lip bijt;
- Antibiotica nemen indien voorgeschreven door uw arts.

Wat u de volgende dagen moet doen:

- Na 24 uur de mond spoelen met een mondspoelmiddel zoals voorgeschreven door de arts;
- Neem pijnstillers zoals voorgeschreven. Wacht niet tot de pijn in alle hevigheid is doorgebroken vooraleer een pijnstiller te nemen;
- Schoonhouden van de mond is essentieel. Tandenpoetsen moet normaal verder gebeuren, eventueel met een kleine, zachte kindertandenborstel, en ontzie het getroffen gebied;
- gedurende drie dagen na de ingreep niet roken en liefst geen alcohol;
- Antibiotica nemen indien voorgeschreven door uw arts.

Wat u zeker niet mag doen:

- De eerste dag niet spoelen en niet zuigen op de wonde;
- Roken is strikt verboden gedurende de eerste week na de ingreep. Roken verstoort de wondgenezing en kan een factor zijn in het ontstaan van nabloedingen;
- Gebruik de eerste dagen geen of slechts zeer matig alcohol. Alcohol vergroot de kans op nabloedingen.

Klachten en mogelijke verwikkelingen na een operatie

Er zijn een aantal complicaties die kunnen optreden na het verwijderen van een wijsheidstand. Gelukkig zijn de meeste complicaties vrij zeldzaam.

- **Zwelling:** het optreden van een flink dikke wang is te verwachten. Deze zwelling wordt het hevigst na de tweede postoperatieve dag en begint duidelijk na de vierde dag af te nemen.
- **Napijn:** Matige tot sterke pijn is normaal. Normaal zal de arts een pijnstiller en eventueel een ontstekingsremmer voorschrijven. Wacht niet tot de pijn in alle hevigheid is doorgebroken vooraleer een pijnstiller te nemen. Ijsblokjes in een plastic zak in een doek is gewikkeld, geven ook verlichting..
- **Koorts:** Lichte koorst is normaal de dag na de ingreep. Rusten en veel drinken zijn aan te raden.
- **Nabloeding:** de eerste 12 à 24 uur is nabloeden mogelijk.
- **Moeilijke mondopening (trismus):** moeilijk slikken en keelpijn, oorpijn zijn postoperatieve verschijnselen die kunnen voorkomen. Meldt dit aan uw arts op de nacontrole.
- **Doofheidsgevoel:** Soms is een doofheidsgevoel of 'veranderd' gevoel (paresthesie) in de onderlip aanwezig.
- **Infectie:** de wonde kan ontsteken (alveolitis) of er kan een abces ontstaan. Indien de pijn of de zwelling na de vierde à vijfde postoperatieve dag plots in alle hevigheid terug beginnen toe te nemen is de kans groot dat u een infectie doet. Neem dan zo snel mogelijk contact op met uw arts.
- **Een beschadiging aan de kaak- of tongzenuw** met als gevolg een dove lip of tong. Dit is echter vaak tijdelijk van aard en verdwijnt meestal spontaan na enkele weken tot maanden.
- **Buurtanden kunnen beschadigd worden**
- **Uitzonderlijk kan zelfs een kaakfractuur ontstaan.**

Wanneer uw arts raadplegen?

Neem contact op met uw arts indien volgende situaties zich voordoen:

- Nabloedingen stoppen niet.
- De klachten (zoals pijn, zwelling, ...) nemen na drie dagen toe in plaats van af.
- Koorts van 39,0 C of hoger.
- Pijn is niet door pijnstillers te onderdrukken.
- Andere verontrustende bijzonderheden.

© 2015 Pearson Education, Inc. or its affiliate(s). All rights reserved.

© 2013 Pearson Education, Inc. or its affiliate(s). All rights reserved.

© 2013 Pearson Education, Inc. or its affiliate(s). All rights reserved.

Publicatiedatum: Juni 2019, team MKA
Sint-Franciscusziekenhuis
P. Paquaylaan 129 | 3550 Heusden-Zolder
Tel. 011 71 50 00 | Fax. 011 71 50 01 | www.sfz.be